

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024

06.10.2023

Samordningsstaben

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Eit budsjett for å trygge folks økonomi og for å sikre Noreg i ei uroleg tid

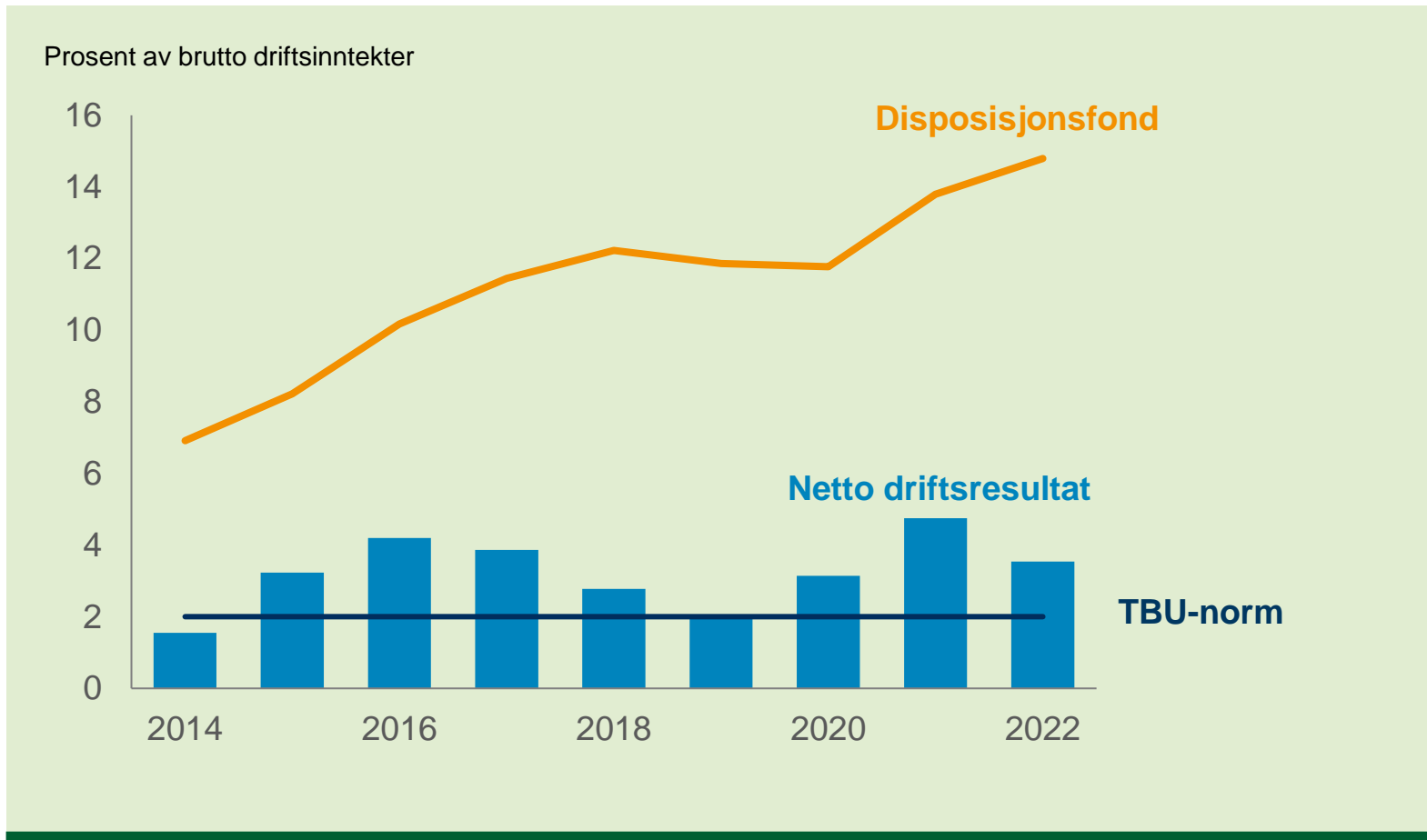

Sikre velferden i heile landet

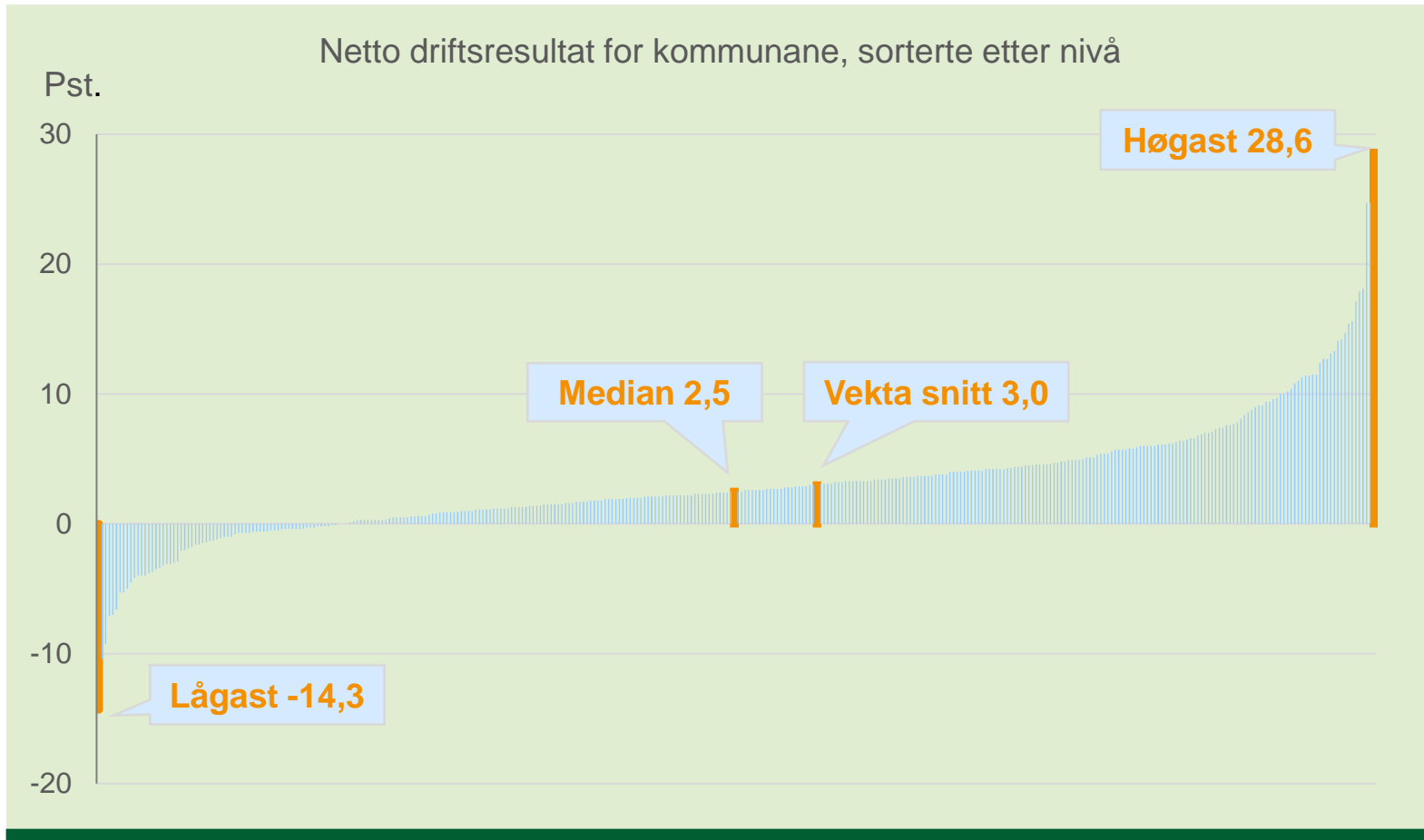

Kommunane godt rusta, men store variasjonar

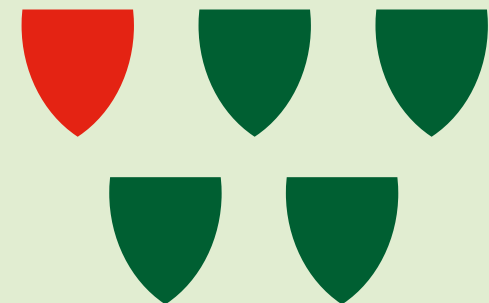

- God økonomistyring
- Mange kommunar har solide disposisjonsfond
- Store variasjonar mellom kommunane
- Få kommunar i ROBEK

Store variasjoner mellom kommunane

Om lag ein av fem kommunar hadde negativt netto driftsresultat i 2022

Den økonomiske situasjonen i Oslo og Viken

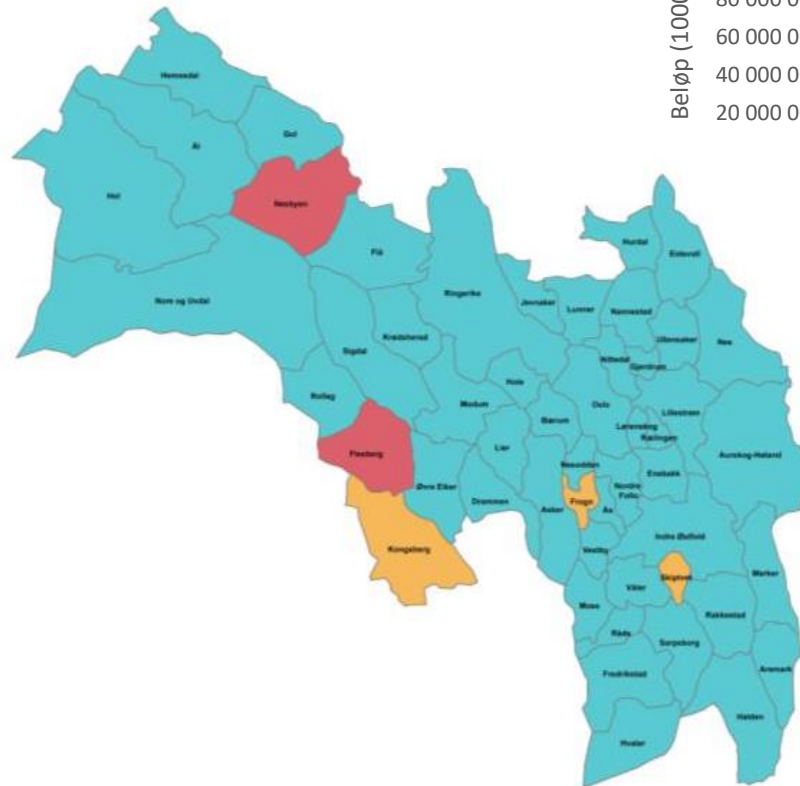
Netto driftsresultat 2022

- Kommuner over 1,75 % i NDR
- Kommuner mellom 0 % - 1,75 % i NDR
- Kommune under 0 % i NDR

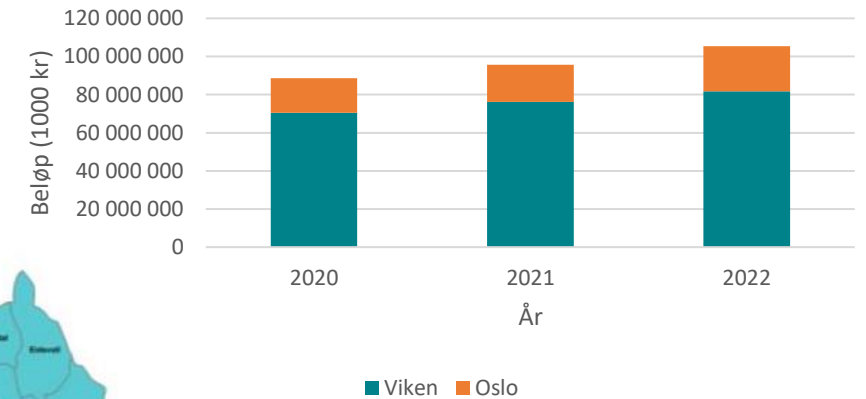

Disposisjonsfond 2022

- Kommuner med disposisjonsfond under 5 %
- Kommuner med disposisjonsfond mellom 5 % og 8 %
- Kommuner med disposisjonsfond over 8 %

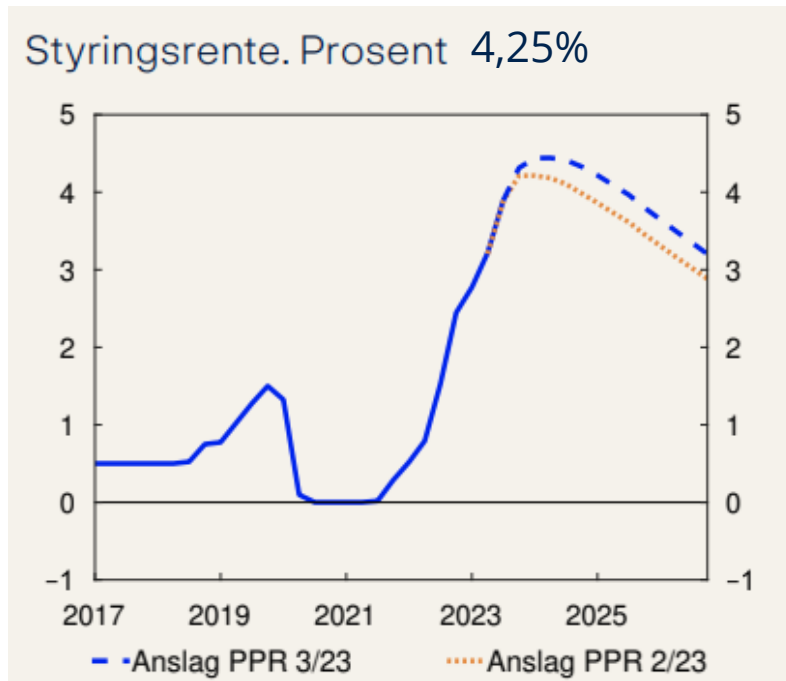

Renteeksponert gjeld

Nå gjelder det!

Kilde: [Pengepolitisk rapport 3/23 \(norges-bank.no\)](https://norges-bank.no/medie/nyheter/2023/03/pengepolitisk-rapport-3-23)

🗨️ *Trolig vil det være behov for å holde renten oppe en god stund fremover.*

Renteutgifter samlet for Viken

Økonomiplan for 2022: 2,2 mrd. kroner

Økonomiplan for 2023: 4,2 mrd. Kroner

- Økning på 2 mrd. på ETT år

Må ha bevisst forhold til investeringene

- Ikke tid for å gå i gang med store investeringer, som ikke er strengt nødvendige
- Er vedlikehold et alternativt?

Utsiktene for 2023 vesentleg betra sidan RNB

HØGARE SKATTEINNGANG

Anslaget for meirskattevekst i 2023 er auka med 4,1 mrd. kroner

LÅGARE KOSTNADSVEKST

Kostnadsveksten for 2023 er justert ned frå 5,2 pst. til 4,5 pst.

SAMLA BETRING

I sum 7,3 mrd. kroner betring samanlikna med revidert nasjonalbudsjett for 2023

Kommuneopplegget 2024:

Vekst frie inntekter

6,4
mrd

Demografi og pensjon

5,9
mrd

Styrka tenestetilbod

0,5
mrd

Handlingsrom

	Kommunesektoren	Herav kommunene
	Mrd. kroner	
Veksten i frie inntekter	6,4	5,1
Merkostnader til demografi	3,9	3,1
Merkostnader til pensjon	2,0	1,8
Økt handlingsrom	0,5	

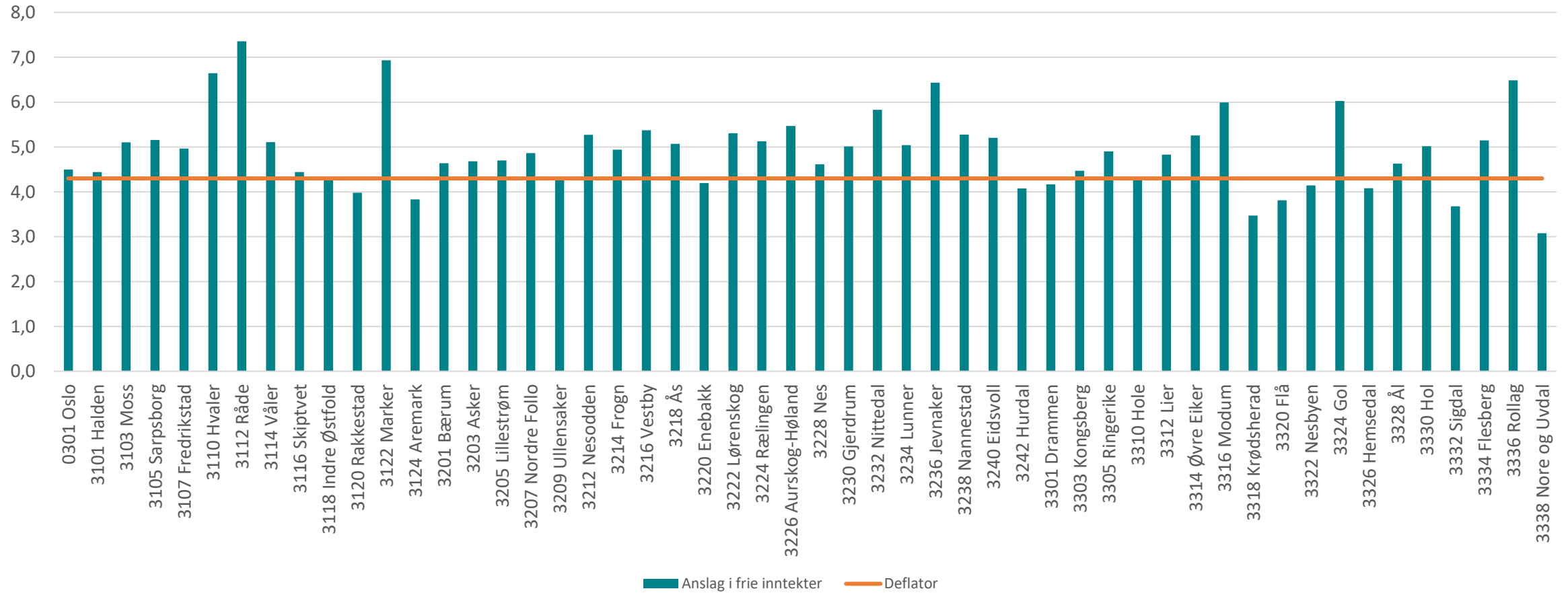
Det ligger bindinger på veksten i frie inntekter

Kommunal deflator 2023 og 2024

	Anslag 2023 i RNB	Anslag 2023 nå	Anslag 2024
Deflator	5,2	4,5	4,3
Sysselsetting, lønnsvekst og pensjonskostnader mv.	5,5	5,5	4,9
<i>Lønnsvekst</i>	<i>5,4</i>	<i>5,4</i>	<i>4,9</i>
<i>Effekt av arbeidsgiveravgift</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	
Prisvekst varer og tjenester	4,9	3,2	3,4
Lønnsandel (pst.)	57,5	57,5	57,5

Anslag vekst regnskap 2023-2024

Skattøren 2024

	Prosent	Endring fra 2023 (pst.poeng)
Kommunene	10,95	-0,20
Fylkeskommunene	2,35	-0,10

100 mill. til kommuner som taper på gradert basistilskudd

- Hurdalsplattformen: «Fjerne delene i inntektssystemet som straffer kommuner som ikke slår seg sammen»
- 2024: 100 mill. kroner i kompensasjon til kommunane som tapte mest
- Regjeringa vil vurdere utforminga av basiskriteriet i forbindelse med den heilskaplege gjennomgangen av inntektssystemet.

Auka og meir stabile inntekter frå havbruk

- Grunnrenteskatt på havbruk vil gi vertskommunane og vertsfylka auka og meir stabile inntekter gjennom
 - Auka produksjonsavgift
 - Auka andel av inntektene frå sal av nye konsesjonar
- Lokalsamfunn skal sikrast ein rettmessig del av verdiskapinga
- Delar av inntektene frå grunnrenteskatten bidreg til å finansiere reduserte barnehageprisar

Foto: iStock

Andre satsingar

Lågare foreldrebetaling i barnehagen: stor reduksjon for alle og halvering i distriktskommunar

Rentekompensasjonsordning for ein meir praktisk skule

Eldreomsorg: Bu trygt heime-reforma og investeringstilskot til heildøgns omsorg

Foto: iStock

Andre saker

Tilskudd per grunnskole

Samlet beløp i 2024 er i 1,33 mrd. kroner, jf. tabell c-k i Grønt hefte. Satsen per grunnskole er prisjustert fra 2023, og er 541 317 kroner per grunnskole i 2024.

Ressurskrevende tjenester

- Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80 prosent
- Innslagspunktet økes fra 1,526 mill. kr til 1,608 mill. kroner

Tilleggskompensasjon for små kommuner videreføres. Rammen for ordningen økes fra kr. 82,8 mill. kr til 88,4 mill. kr

Tema: Skjønnstilskudd

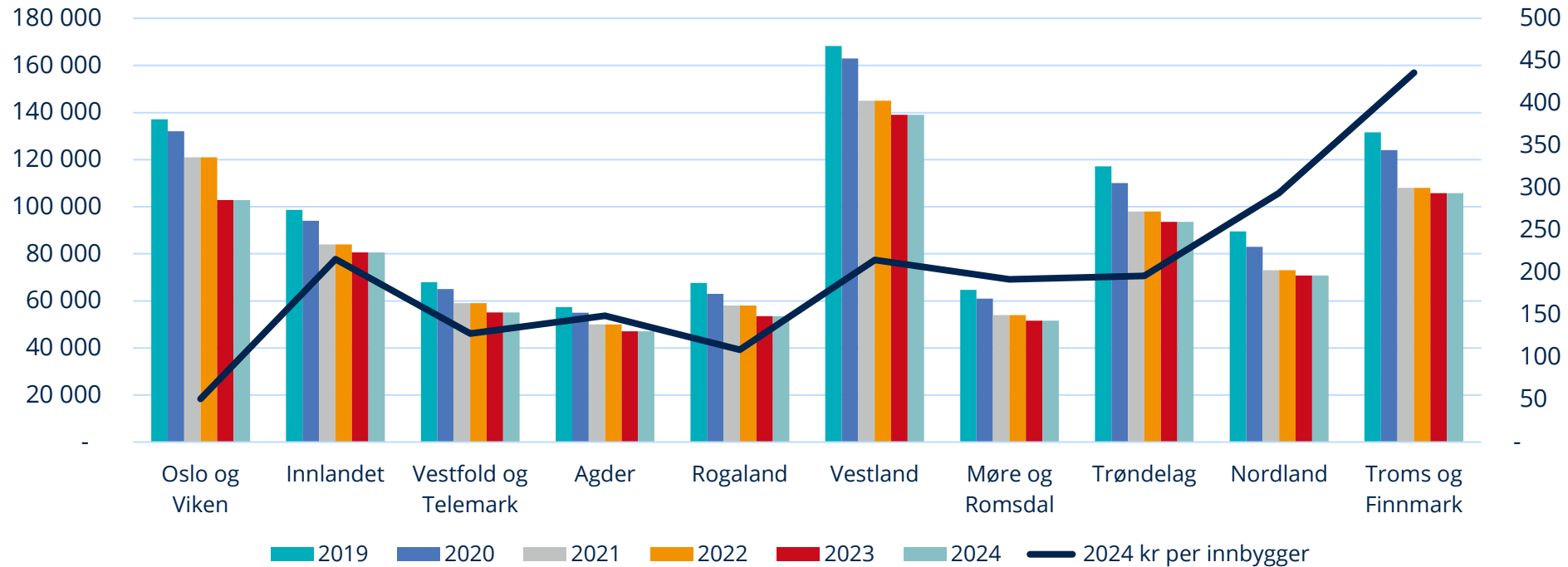
Formålet med skjønnsmidlene

- Å fange opp forhold som ikke blir godt nok ivaretatt i inntektssystemet eller gjennom andre tilskuddsordninger
- Bidra til fornying og utvikling av kommunene
- Spesielle utgiftskrevende forhold i kommunene
- Evt. andre spesielle føringer

Mer om ordningen kan leses i Kommunal- og moderniseringsdepartementet årlige retningslinjer for skjønnsfordelingen ([legg til lenke](#)).

Utvikling i skjønnsrammen for embetene

- Nasjonal reduksjon i skjønnsrammen i perioden 2019-2023 er på 200 mill. kr
- Det er store forskjeller i størrelsen på de fylkesvise skjønnsrammene både i faktiske kroner og pr innbygger
- Oslo og Viken sin reduksjon i den samme perioden er over 34 mill. kr og gjenspeiler seg i den kommunevise fordelingen vi har foretatt i de respektive årene
- Basisrammen vår for 2024 er videreført på samme nivå som i 2023

Skjønnsmidler for Oslo og Viken 2024

	I mill. kroner	Kommentarer
Skjønnsrammen totalt	102,8	Basisrammen er på samme nivå som i 2023.
Ordinær fordeling	68,8	67 % er fordelt gjennom statsbudsjett for 2024.
Tilbakeholdte skjønnsmidler:	34,0	33 % holdt tilbake til senere fordeling i løpet av året. Ingen særskilte føringer på bruken av midlene. Skal brukes til: <ul style="list-style-type: none">• utgiftskrevende forhold av betydning, som kommunen ikke kan påvirke selv• prosjektskjønnsmidler

Hvordan er de ordinære midlene fordelt til kommunene?

Mange forhold er vurdert, slik som:

- inntektsforutsetninger
- økonomi
- størrelse
- særlig tjenestetilbud, som underbygger andre kommuners behov, m.m

Men begrenset ramme

Ingen større revisjon i år, som varslet i fjor, pga. usikkerheten rundt vår organisering. Flexibilitet for kommunene i en svært usikker tid er vektlagt.

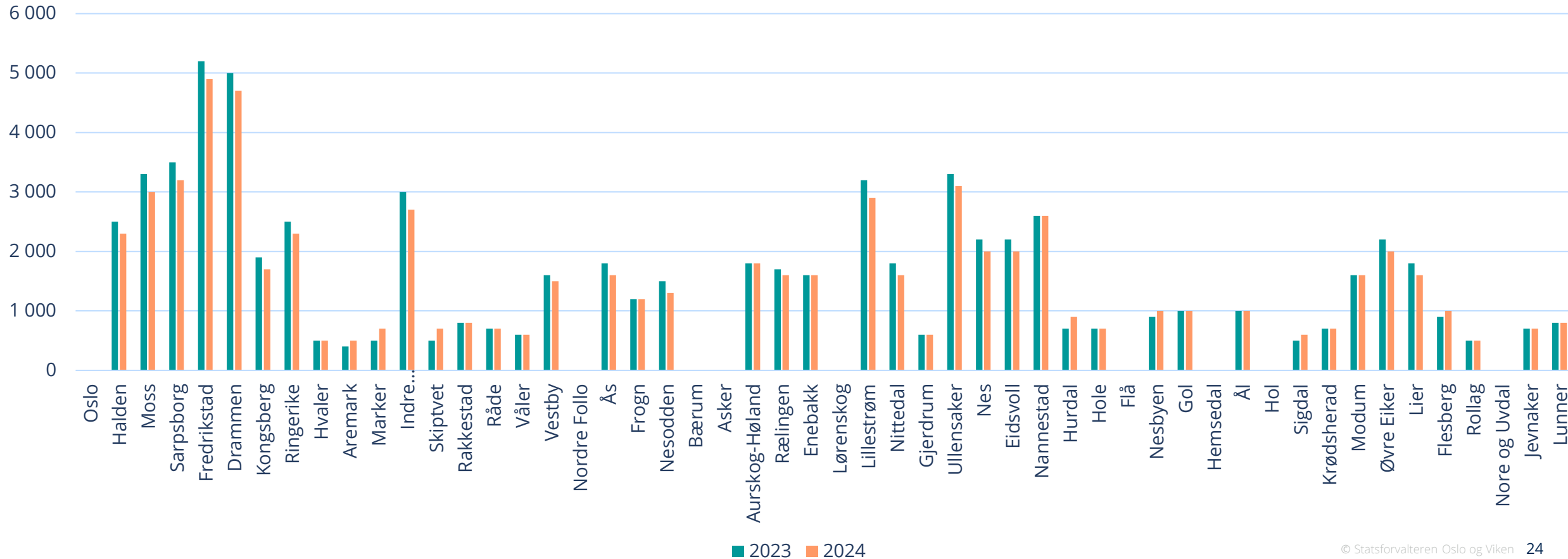
NB! Fordelingen av skjønnsmidler i Grønt hefte er feil

Ved en inkurie ble fordelingen av ordinære skjønnsmidler feil

- En rettet versjon er lagt ut av departementet på nettsiden deres
- Feilen er vår og skyldes bytting av kommunenummer
- Selve heftet blir ikke oppdatert før i november

Kommunevis fordeling av ordinær skjønn

K.nr	Kommune	Skjønn i hele kroner		
		Rapportert	Riktig fordeling	Endring
301	Oslo	0	0	0
3101	Halden	2 300 000	2 300 000	0
3103	Moss	3 000 000	3 000 000	0
3105	Sarpsborg	3 200 000	3 200 000	0
3107	Fredrikstad	4 900 000	4 900 000	0
3110	Hvaler	4 700 000	500 000	-4 200 000
3112	Råde	1 700 000	700 000	-1 000 000
3114	Våler (Viken)	2 300 000	600 000	-1 700 000
3116	Skiptvet	500 000	700 000	200 000
3118	Indre Østfold	500 000	2 700 000	2 200 000
3120	Rakkestad	700 000	800 000	100 000
3122	Marker	2 700 000	700 000	-2 000 000
3124	Aremark	700 000	500 000	-200 000
3201	Bærum	800 000	0	-800 000
3203	Asker	700 000	0	-700 000
3205	Lillestrøm	600 000	2 900 000	2 300 000
3207	Nordre Follo	1 500 000	0	-1 500 000
3209	Ullensaker	0	3 100 000	3 100 000
3212	Nesodden	1 600 000	1 300 000	-300 000
3214	Frogn	1 200 000	1 200 000	0
3216	Vestby	1 300 000	1 500 000	200 000
3218	Ås	0	1 600 000	1 600 000
3220	Enebakk	0	1 600 000	1 600 000
3222	Lørenskog	1 800 000	0	-1 800 000
3224	Rælingen	1 600 000	1 600 000	0
3226	Aurskog-Høland	1 600 000	1 800 000	200 000
3228	Nes	0	2 000 000	2 000 000
3230	Gjerdrum	2 900 000	600 000	-2 300 000
3232	Nittedal	1 600 000	1 600 000	0
3234	Lunner	600 000	800 000	200 000
3236	Jevnaker	3 100 000	700 000	-2 400 000
3238	Nannestad	2 000 000	2 600 000	600 000
3240	Eidsvoll	2 000 000	2 000 000	0
3242	Hurdal	2 600 000	900 000	-1 700 000

3301	Drammen	900 000	4 700 000	3 800 000
3303	Kongsberg	700 000	1 700 000	1 000 000
3305	Ringerike	0	2 300 000	2 300 000
3310	Hole	1 000 000	700 000	-300 000
3312	Lier	1 000 000	1 600 000	600 000
3314	Øvre Eiker	0	2 000 000	2 000 000
3316	Modum	1 000 000	1 600 000	600 000
3318	Krødsherad	0	700 000	700 000
3320	Flå	600 000	0	-600 000
3322	Nesbyen	700 000	1 000 000	300 000
3324	Gol	1 600 000	1 000 000	-600 000
3326	Hemsedal	2 000 000	0	-2 000 000
3328	Ål	1 600 000	1 000 000	-600 000
3330	Hol	1 000 000	0	-1 000 000
3332	Sigdal	500 000	600 000	100 000
3334	Flesberg	0	1 000 000	1 000 000
3336	Rollag	700 000	500 000	-200 000
3338	Nore og Uvdal	800 000	0	-800 000
	Sum skjønn	68 800 000	68 800 000	

Tilbakeholdte skjønnsmidler til utg. krevende forhold, som kommunene ikke kan påvirke selv

Kommunene kan løpende i løpet av året sende oss søknad om ekstraordinære- og utgiftskrevende forhold

«Behov for skjønnsmidler bør vurderes opp mot kommunens økonomi som helhet, og ikke kun på grunnlag av enkeltstående saker eller økonomien i enkeltsektorer» jf. KDDs retningslinjer kap. 3.1 Begrunnelser for skjønnskudd.

Flere melder inn behov for midler til ressurskrevende tjenester og for brukere over 67 år. Press på ordningen må meldes inn gjennom andre kanaler.

Tilbakeholdte skjønnsmidler til innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene

En del av skjønnsrammen vår skal også gå til å støtte fornyings- og innovasjonsprosjekter i kommunene, se søknadskravene i KDDs retningslinjer kap. 3.4 Prosjektmidler.

SFOV sender kommunene et informasjonsbrev om utlysningen over nyttår

Vi prioriterer samarbeidsprosjekter, som har overføringsverdi til andre

Kommunene må begrense og prioritere sine søknader

Prosjekter som har fått støtte vises på den offentlige siden av prosjektskjønnsdatabasen:
[Offentlig \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

KDD`s tilbakeholdte skjønnsmidler

Egen avsatt felles ramme for kommunene og fylkeskommunene for å dekke uforholdsmessige store kostnader til ekstraordinære og uforutsette hendelser i løpet av året, fortrinnsvis naturskader

Dette kan være kostnader til håndtering av den akutte krisesituasjonen, opprydning og/eller til tilbakeføring av kommunal infrastruktur til opprinnelig standard.

- Gjenoppbygging av kommunal **kritisk** kommunal infrastruktur

KDDs retningslinjer i kap. 4 gir nærmere informasjon om ordningen, krav til søknad og egenandel, søknadsprosess, rapportering med mer.

Stiller opp for kommunar råka av ekstremvêr

Skjønsmidler etter ordinære retningslinjer

- Reparasjon og opprydding på kommunal og fylkeskommunal infrastruktur
- Låg kommunal eigenandel

Ekstraordinære skjønsmidler

- Mellombels utviding i samband med «Hans»
- Også dekning av utgifter til opprydding på anna enn eigen infrastruktur

Søknadsfrist: **30. oktober**

Foto: Stein J. Bjørge

Anbefalinger

- Buffere, blir vanskeligere, men enda viktigere fremover
- Investeringer, hva må vi gjøre, bør vi gjøre og evt. kan vi gjøre?
- Lånegjeld/ disposisjonsfond hvor får du mest igjen?
- God økonomistyring viktig, med kontinuerlig oppfølging

- Kommer eget informasjonsskriv senere i dag

Takk for oppmerksomheten!

Abonner på nettsiden vår for
aktuell kommuneinformasjon:
<https://www.statsforvalteren.no/slo-og-viken/abonnement/>

Samordningsstaben

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)
Nettside [statsforvalteren.no/ov](https://www.statsforvalteren.no/ov)